

LA MUƆMI KE LA POMI

1. LA MUƆMI (TYING LA)

Ke be ne ne a wo bi bie ε, loko bi ɔ peɔ weku mi no ɔ ne. Nge Klo kusumi ɔ, a muɔ bimuoɔyo ɔ la ko ne a ke ma bie ɔ mami.

Kaa bene bie ɔ ngeɔ, a muɔ la a nge hiɔ nine ɔ ke a bimuoɔyo ɔ nyumu, aloo muɔ nine ɔ ke yo. Wemi Dede le muɔ laa ne. Ke bene e nge la muɔ e, e ma de ke: "Otse [O nene aloo o nana] la ne i ke muɔ mo ji ɔ ne kone o wa".

Mue ete ne a tsa a ke peɔ la a ne. Meji:

Tovi (Black Bead): E ɔ deɔ jokuɔyo ɔ kaa mumi yayami ke ɔ yayami peemi nge jemi, ɔ e hiε nehi ne e ko ba pe e ko.

Nyoli (White Bead): E ɔ deɔ bimuoɔyo ɔ kaa la ke kprakpa peemi nge jemi, ɔ e ba pee kaa ja.

Kɔli (Blue Bead): Kɔli ji mue ko ne he jua wa wawεε ha Klolihi. E ɔ tɔɔ bimuoɔyo ɔ kaa, e wa ne e he jua ba wa ha e maa.

www.TheGaDangme.com

www.facebook.com/TheGaDangme

www.youtube.com/TheGaDangme

2. LA POMI (CUTTING LA)

Ke nyumu ke yo fo ne nyumuo tsu we e he niɔ, biɔ peɔ yoɔ wekuɔ nɔ. Yoɔ wekulihi le a maa wo le bie, ne me le a ma muɔ le la---Ke ma bie nɔmi. Ke be ne nyumuo nge hlae ne biɔ me ne a pee e nɔ ɔ, e sa ka e po laaa. A peɔ la pomi nɔ ɔ nge lapomi kusumiɔ mi, ne nyumuo woɔ biɔ bie kpa.

A peeɔ lapomi nɔ nge yoɔ me a weɔ mi. Nyumuo ke e weku liɔ me ma ngo jiji ke he schnapp ke he sika ke ba. A saa toɔ ne a jeɔ e nane kake ke haa nyumuo wekulihi ke naa me si.

This Article was translated into Dangme by Ike Tamatey Otu

www.TheGaDangme.com

www.facebook.com/TheGaDangme

www.youtube.com/TheGaDangme